

04. marts 2015

UPA 2015/148/149/150

Forslag til: Ændring af Forretningsorden for Inatsisartut (FM2015/148).

Forslag til: Inatsisartutlov nr. x af xx. xxx 2015 om ændring af landstingslov om økonomisk tilskud til politisk arbejde (FM2015/149).

Forslag til: Inatsisartutlov nr. x af xx. xxx 2015 om ændring af landstingslov om vederlag til medlemmer af landstinget og landsstyret m.v. (FM2015/150).

(Alle fremsat af Inatsisartuts Formandskab)

Det er med glæde Siumut konstaterer, at forskellige og nødvendige ændringer for Inatsisartuts Forretningsorden samt love er på dagsordenen under forårssamlingen.

Det er Siumuts holdning, at Inatsisartut også bør følge med i udviklingen som sker både internt i Inatsisartuts rammer og samfundets forventninger til Inatsisartuts arbejde om, at arbejde ud fra et løsningsorienteret konkret grundlag frem for tom snak. Det er også vigtigt, at Inatsisartut udfører deres parlamentariske arbejde under transparente og sikre forhold, hvorfor Forretningsordenen for Inatsisartut også bør være analog de lovgivningsmæssige rammer.

Det er med forventning om en god og saglig debat, at Siumut skal fremlægge følgende kommentarer til ændringsforslagene som affattet i pkt. 148/149 og 150.

Siumut finder, at forslaget om at præcisere hvem der på vegne af Inatsisartut skal sammensætte Udvalget til Valgs prøvelse efter et nyvalg er helt i tråd med de traditioner, som hidtil har været praksis i Inatsisartut. Siumut finder det vigtigt, at medlemmerne af Udvalget til Valgs prøvelse også sammensættes tilsvarende traditioner, derfor er det vigtigt at det præciseres her, hvem der har retten til at nedsætte Udvalget.

Siumut er af den holdning, at Forretningsordener og procedurer skal være klare og præcist affattet således, at så vidt muligt al tvivl og forskellige fortolknings spørgsmål elimineres, derfor er det dejligt at se, at Formandskabet ønsker at præcisere de opgaver og omfang som varetages af Udvalget for Forretningsordenen, ændringerne vil have den virkning, at eventuelle tvivlsspørgsmål vil kunne blive minimeret.

Siumut mener, at ophævelsen af passagen om "*Hvor særlige forhold taler derfor, kan Inatsisartut efter indstilling fra Formandskabet for Inatsisartut vælge syv medlemmer til et udvalg*"; § 9 i kapitel 4 i Forretningsordenen for Inatsisartut bør debatteres indgående før man tager et skridt til at tage denne passage væk. Det er muligt, at det i nogle tilfælde kan være u hensigtsmæssigt, at nogle udvalg har 7 medlemmer, hvorfor det er mere reglen end undtagelsen, at fagudvalg har 5 medlemmer frem for 7 medlemmer, men når det er sagt, så kan der være sager som kræver en større indsats end sædvanligt, sådan et tilfælde er Fiskeriudvalget og Finans- og Skatteudvalget, som behandler sager af så vigtig og vidtfavnende konsekvenser for samfundet såvel som være så omfangsrige, at det kan være hensigtsmæssigt at have flere end 5 medlemmer i et udvalg. Derfor håber Siumut, at en beslutning for ophævelse af denne passage sker ud fra et bredere grundlag end de argumenter som er fremstillet i forelæggelsesnotatet.

Det vil lette arbejdsbyrden for både partierne og udvalgssekretariatene, at regelsætte den hidtidige praksis for personlig supplerung i udvalgsarbejdet, Siumut finder det nødvendigt at afbureaukratisere den praksis som er i personlig supplerung, derfor finder vi dette tiltag som et godt og passende indlæg til arbejdsprocesserne, da det også vil lette den til tider unødvendige arbejdsbyrde som tillægges Formandskabet og udvalgsekretærene samt partisekretariatene ikke at forglemme.

Forvaltningen skal som udgangspunkt være transparent og informationer skal som udgangspunkt være offentligt tilgængelige, jævnfør offentlighed i forvaltningen. Ligesom det til alle tider skal tilstræbes, at der forvaltes i henhold til principperne i "God Forvaltningsskik", og at forvaltningen sker efter lovbestemmelser, administrative forskrifter og uskrevne retsgrundsætninger, så den sker efter en forvaltningsetik, som først og fremmest beskytter borgerne, men også sikrer, at "statssikkerheden" ikke udsættes for risiko. Men samtidig må det siges, at Siumut også er betænkelige ved at Inatsisartut kan misbruge "Ministeransvarlighedsloven" og fremlægge et

mistillidsvotum ud fra ”rygter” og ikke ud fra et informeret grundlag, hvis ikke man sikrer sig mod det. Derfor mener Siumut, at denne passage bør debatteres indgående, vi skal huske at denne passage vil gælde for alle fremtidige Naalakkersuisut konstellationer, som uretmæssigt kan risikere at modtage mistillidsvota på grund af udokumenterede påstande og derved unødigt forstyrre Inatsisartuts egentlige formål, som er løsningsorienterede forhandlinger af sager frem for at udstille sig selv som moskusokser i brunst i gang med at demonstrere deres styrke og magt.

Udvalgsarbejdet bør ikke indeholde unødige og udsigtsløse forslag, som sinker hele lovgivningsarbejdet, udvalgsarbejdet har en utrolig vigtig funktion, hvorfor det må sikres at kvalitet frem for kvantitet er nøgleordet i behandlingen af forslag fremstillet af Inatsisartut, derfor finder Siumut det passende, hvis udvalgene får hjemmel til at kunne prioritere forslag til behandling, som rent faktisk kan vedtages af Inatsisartut. Det skal igennem denne prioriteringsprocedure igennem Forretningsordenen sikres, at udvalgene såvel som Naalakkersuisut ikke overbebyrdes. Sagsbehandlingen som også har økonomiske omkostninger bør ikke løbe løbsk, vi ønsker at lovsjusk elimineres. Det vil selvfølgelig også have den virkning, at endeløse og unødige debatter i Inatsisartut minimeres, alene fordi et forslag som flertallet ikke vedtager til viderebehandling selvsagt har minimale chancer for at blive godkendt af flertallet af et udvalg, da alle udvalg er sammensat af en repræsentativ gruppe.

En smidig og god løsningsorienteret debatform er nødvendig i et parlament, derfor er Siumut glade for at formandsskabet ønsker at modernisere forespørgselsdebatterne, således at forslag til forespørgselsdebat kan indleveres løbende. Dette kan sikre interesse og aktualitet i Inatsisartutdebatterne, ligesom en Inatsisartutudtalelse som et obligatorisk konsekvens af debatten som sagt kan bidrage til at debatten bliver løsningsorienteret frem for at gøre debatten i salen til en udstilling af ens udholdenhed i tom retorik.

Det niende forslag til ændring har til formål, at opretholde fokus på forslag med reel udsigt til vedtagelse. Dette vil også i lighed med 7. forslag være med til, at sikre et lovgivningsarbejde med kvalitet i centrum, parlamentets vedtagelser har virkning for hele samfundet og dens borgere, derfor kan dette have den virkning at den sammen med prioriteringerne i udvalgsarbejdet ikke alene smidiggør, men opkvalificerer og professionaliserer lovgivningsarbejdet, det betyder imidlertid ikke, at forslaget fuldstændig bortfalder fordi udvalget ikke tager forslaget med til umiddelbar

behandling. Det betyder, at forslaget skal skulle blive genanmeldt hvis forslaget ikke er blevet behandlet før næste inatsisartutår oprinder. Vi skal i dette tilfælde sikre, at denne procedure ikke bliver en censureringsmekanisme til gunst for flertallet, hvorfor Siumut mener, at forslag ikke automatisk bør bortfalde, da et fremsat forslag bør afvises eller godkendes aktivt af parlamentet. Det kan være nødvendigt af forskellige årsager at tage et forslag væk fra dagsordenen nu og da. I dag foregår dette ved, at man fremsætter en anmodning om dette til Formandsskabet som så kan træffe beslutning om, at tage et emne fra dagsordenen. Som forslag nr. 10 er fremstillet vil dette blive nemmere, faktisk vil dette fremover kunne lade sig gøre, alene ved at henvende sig til mødelederen inde mødets initiering og anmode om at tage et forslag fra dagsordenen, dette vil smidiggøre arbejdsgangen, ikke alene i Bureauet men også for parlamentsmedlemmerne og deres partisekretariater.

Transparens og god forvaltningsskik er vigtige holdepunkter i enhver forvaltning, befolkningen bliver heldigvis mere og mere informeret og har også af den grund øgede krav til forvaltningen og parlamentet om transparens i forvaltningen. Siumut kan støtte op om forslaget omkring de frivillige hvervs register gøres obligatorisk hvis ret og pligt følges ad, derfor er det vores holdning, at obligatorisk hvervs registrering bør være en intern partipligt således, at det er det enkelte parti som bør regelsætte omkring dette, og at det internt er i partiet der bør kunne sanktioneres.

Et samlet regelsæt omkring orlov fra Inatsisartut giver et bedre overblik, og reglerne om orlov fra Inatsisartut bør ikke være spredt i forskellige love. Siumut finder denne passage i forslaget som et godt skridt til at smidiggøre behandlingen af orlovssager, en ansøgning om orlov skal ikke være et forhandlingsoplæg, men være affattet i korte klare regler som kan klares igennem en administrativ behandling. Rettigheder, pligter samt medlemmers muligheder indenfor dette skal være klare, hvorfor Siumut støtter op om ændringsforslaget.

Taletiderne er evige uformelle debat/forhandlingsemner under hver samling, alle medlemmer/partier har i tidernes løb skullet søge om at få forlænget taletiden før en debat/forhandling i salen. En tale i salen bør være mulighedsskabende og bør ikke begrænses af for lidt tid, samtidig skal en ukontrolleret og endeløs debat ikke være formålet i talerne i landets fornemmeste talerstol. Siumut finder det vigtigt, at taletiderne er tilpasset vigtigheden i Inatsisartutarbejdet og ikke bureaukratiseres unødvendigt. Derfor finder Siumut det rigtig godt at parlamentsmedlemmerne ikke

behøver at skulle søge om forlænget taletid for at få afsluttet deres til tider indholdsrige ordførertaler.

Et forslag om overgang til næste punkt på dagsordenen motiveret i mistillid til Naalakkersuisut er ligesom de andre forslag et forslag til forhandling, hvorfor Siumut finder det passende at taletiderne som relaterer sig til nævnte forslag også er regelsat på lige fod med alle andre forslag og debatteres efter bestemte taletidsbestemmelser i Forretningsorden for Inatsisartut.

Det skal være klart og præcist hvem der er berettiget til at modtage tilskud til politisk arbejde, Inatsisartutmedlemmer og deres partier arbejder efter folkeligt mandat, hvorfor det også må være i alles interesse, at tilskudsreglerne til politisk arbejde er klare og fri for misforståelser i hvordan de skal fortolkes. Man kan i henhold til valgloven stemme på enten en kandidat eller et parti, såfremt man ikke kan finde et passende kandidat til at stemme på stemmer man derfor på et parti, derfor vil et nyopstået parti i en valgperiode heller ikke have opnået et folkeligt mandat til, at arbejde i Inatsisartut hvis ikke partiet igennem et lukket og hemmeligt folkevalg er stemt ind i parlamentet, hvorfor tilskud til politisk arbejde som konsekvens ikke vil kunne opnås af partiet, men alene være berettiget til at modtage mandattilskud. Det har vi tidligere oplevet to gange i parlamentets historie. Dette betyder dog ikke at en folkevalgt kandidat som hopper fra et parti og danner sit eget parti ikke har opnået folkeligt mandat, hvorfor det er naturligt at mandattilskud følger kandidaten ved sin udmelding fra et parti under en valgperiode. Denne regelfastsættelse i loven om tilskud til politisk arbejde vil på trods af parlamentarisk Grundlovssikrede ret for, at kunne agere alene i henhold til deres overbevisning efter de er valgt ind i parlamentet, som konsekvens have en positiv virkning på vælgernes ”rets følelse”, da vælgere ofte føler sig snydt fra partiafhoppere, og da denne regel forhåbentlig vil få en kandidat til at tænke sig en ekstra gang før vedkommende hopper ud.

Der gives tilskud til politisk arbejde til partierne iblandt for at sikre, at Inatsisartutbureauet ligesom departementerne kan opretholde deres partipolitiske uafhængighed, hvorfor det er nødvendigt for partierne at ansætte personale som kan arbejde med politiske sager med partipolitisk afsæt, en af opgaverne som betales igennem tilskud til politisk arbejde er oversættelse af beslutningsforslag, forslag til forespørgselsdebat, ordførerindlæg osv. Vi har tidligere set partier som konsekvent ikke oversætter deres forslag samt ordførerindlæg, hvorfor Inatsisartut har givet tilskud til nogle partier som ikke anvender tilskuddet til det formål der er tiltænkt, det kan tolkes som, at der er givet øremærkede midler som ikke anvendes til formålet i tilskuddet, Siumut mener det er en debat som

bør tages, og at Inatsisartut bør tage beslutningen om, hvilke sanktionsmuligheder som bør gælde i lignende tilfælde, dette er også i tråd med Siumuts holdning, om at arbejdet i Inatsisartut skal udføres i henhold til klare retningslinjer og regler med klare sanktionsmuligheder. Husk at alle beslutninger vi tager omkring Forretningsordenen for Inatsisartut, Vederlagsloven og lov om tilskud til politisk arbejde har samme retslig virkning for alle partier.

Med disse ord vil jeg indstille Inatsisartut til at finde en måde til at lade forslaget blive behandlet i samarbejde imellem Udvalg for Forretningsordenen samt Lovudvalget, da beslutningsforlagernes indhold retteligt hører ind under begge udvalg.

Nikolaj Jeremiassen

Siumut